[୨୦୧୩] ୪ ଏସ୍. ସି. ଆର୍.୨୩୯

ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ଋଷିକୁଲ୍ୟା ଗ୍ରାମ୍ୟ ବ୍ୟାଙ୍କ

ବନାମ

ବିଶ୍ୱମ୍ବର ପାତ୍ରୋ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

(ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା ୨୭୬୦/୨୦୧୩)

୨ ଏପ୍ରିଲ,୨୦୧୩

[ଅଫତାବ ଆଲମ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଏବଂ ରଞ୍ଜନା ପ୍ରକାଶ ଦେଶାଇ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି]

ସେବା ଆଇନ - ପଦୋନ୍ନତି - ବରିଷ୍ଠତା ତଥା ଯୋଗ୍ୟତା ଆଧାରରେ - ନିଯୁକ୍ତିଦାତା ପଦୋନ୍ନତି ନିୟମ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମାନଦଣ୍ଡ ବ୍ୟତୀତ ଏକ ମାନକ ସ୍ଥିର କରିଛନ୍ତି – ଔଚିତ୍ୟ - ବିଚାର କରାଯାଇଛି : ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କର ପଦବୀର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି ସର୍ବନିମ୍ନ ଯୋଗ୍ୟତା ସ୍ଥିର କରିବାର ବିଚାରଶକ୍ତି ରହିଛି ।

ତୁରନ୍ତ ଆବେଦନରେ ବିଚାର ପାଇଁ ପ୍ରଶ୍ନ ଥିଲା ଯେ ବରିଷ୍ଠତା ତଥା ଯୋଗ୍ୟତା ଆଧାରରେ ପଦୋନ୍ନତି ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ନିୟମ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମାନଦଣ୍ଡ ବ୍ୟତୀତ ଏକ ମାନକ ସ୍ଥିର କରିବାକୁ ଆବେଦନକାରୀ-ବ୍ୟାଙ୍କ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ଏହା ଉନ୍ମୁକ୍ତ କି ?

ଆବେଦନ ଗୁଡିକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ,

ନ୍ୟାୟାଳୟ ବିଚାର କରିଛନ୍ତି: ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ସର୍ବନିମ୍ନ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଯୋଗ୍ୟତା ହେଉଛି ଏକ ବିଷୟ ଯାହା, ଯେଉଁ ପଦବୀରେ ପଦୋନ୍ନତି କରାଯିବ ତାହାର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି ପରିଚାଳନା ଦ୍ୱାରା ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଏ । ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ବର୍ଗର ପଦବୀ ପାଇଁ, ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ, ବିଭିନ୍ନ ସର୍ବନିମ୍ନ ଯୋଗ୍ୟତା ସ୍ଥିର କରିବାର ବିଚାର ଶକ୍ତି ରହିଛି ।

ରାଜେନ୍ଦ୍ର କୁମାର ଶ୍ରୀବାସ୍ତବ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ମାନେ ବନାମ ସମ୍ଯୁତ କ୍ଷେତ୍ରିୟ ଗ୍ରାମୀଣ ବ୍ୟାଙ୍କ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ **(୨୦୧୦) ୧ ଏସ. ସି. ସି. ୩୩୫:୨୦୦୯ (୧୫) ଏସ୍. ସି. ଆର୍. ୯୩୬ – ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖାଯାଇଛି ।**

କେରଳ ରାଜ୍ୟ ଏନ୍.ଏମ୍.ଥୋମାସ୍ **(୧୯୭୬) ୨ ଏସ୍. ସି. ସି. ୩୧୦:୧୯୭୬ (୧) ଏସ. ସି. ଆର. ୯୦୬;** *ଭଗୱାନଦାସ ତିୱାରୀ ବନାମ ଦେୱାସ ଶାଜାପୁର କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ଗ୍ରାମୀଣ ବ୍ୟାଙ୍କ* **(୨୦୦୬) ୧୨ ଏସ. ସି. ସି. ୫୭୪:୨୦୦୬ (୮) ସପ୍ଲିମେଣ୍ଟ ।**

ଏସ୍ ସି ଆର୍ ୭୬୦; *ବି. ଭି. ଶିବାୟା ବନାମ କେ. ଅଦାଙ୍କି ବାବୁ* **(୧୯୯୮) ୬ ଏସ୍ ସି ସି ୭୨୦:୧୯୯୮ (୩) ଏସ୍ ସି ଆର୍ ୭୮୨ - ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।**

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ବିଧି ପ୍ରସଙ୍ଗ:

୧୯୭୬ (୧) ଏସ୍ ସି ଆର୍ ୯୦୬	**ଉଲ୍ଲେଖିତ**	**ପରିଚ୍ଛେଦ ୧୦**
୨୦୦୬ (୮) ଏସୟୁପିପିଏଲ ଏସସିଆର ୭୬୦	**ଉଲ୍ଲେଖିତ**	**ପରିଚ୍ଛେଦ ୧୦**
୧୯୯୮ (୩) ଏସ୍ ସି ଆର୍ ୭୮୨	**ଉଲ୍ଲେଖିତ**	**ପରିଚ୍ଛେଦ ୧୦**
୨୦୦୯ (୧୫) ଏସ୍ ସି ଆର୍ ୯୩୬	**ନିର୍ଭରଶୀଳତା**	**ପରିଚ୍ଛେଦ ୧୧**

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା : ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା ୨୭୬୦/୨୦୧୩

ରିଟ୍ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା ୧୩୦୭୬/୨୦୦୪ ରେ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକଙ୍କ ତା ୧୨.୦୨.୨୦୦୮ ରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଏହା ସହିତ

ସି.ଏ.ସଂଖ୍ୟା ୨୭୬୧,୨୭୬୨,୨୭୬୩,୨୭୬୪,୨୭୬୫,୨୭୬୬,୨୭୬୭ /୨୦୧୩

ଡ. ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନରସିଂହ, ଏସ୍. ଉଦୟ କୁମାର ସାଗର, ବୀଣା ମାଧବନ, କରଣ କନୱାଲ (ଓକିଲଙ୍କ ନିଟ୍ ଆଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀ ପାଇଁ) ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ।

ସି.କେ.ଶଶି, ଅଭିଷ୍ଟ କୁମାର, ପି.ପି.ସିଂହ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ।

ଏହି ରାୟ **ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଅଫତାବ ଆଲମଙ୍କ** ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

୧. ସମସ୍ତ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଆବେଦନରେ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

୨. ଏକ ଆଞ୍ଚଳିକ ଗ୍ରାମୀଣ ବ୍ୟାଙ୍କ, ଯଥା ରଷିକୁଲ୍ୟା ଗ୍ରାମ୍ୟ ବ୍ୟାଙ୍କର ଅନୁରୋଧରେ ଏହି ସମସ୍ତ ଆବେଦନଗୁଡିକ, ଗୋଟିଏ ସ୍ତରରୁ ଅନ୍ୟ ସ୍ତରକୁ ପଦୋନ୍ନତି ବିଷୟବସ୍ତୁ ସହିତ ଜଡିତ । ଆଠଟି ଆବେଦନ ମଧ୍ୟରୁ ଛଅଟି କନିଷ୍ଠ ପରିଚାଳନା ବର୍ଗ ସ୍ତର - ୧ ରୁ ମଧ୍ୟମ ପରିଚାଳନାବର୍ଗ ସ୍ତର - ୨ କୁ ପଦୋନ୍ନତି ସହିତ ଜଡିତ ଏବଂ ଅବଶିଷ୍ଟ ଦୁଇଟି ଆବେଦନରେ (ଏସଏଲପି (ଦେୱାନୀ) ସଂଖ୍ୟା ୧୭୯୭୪/୨୦୦୮ ଏବଂ ଏସଏଲପି (ଦେୱାନୀ) ସଂଖ୍ୟା ୧୮୮୯୮/୨୦୦୮ ରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ) ମାମଲାଟି କିରାଣୀରୁ କନିଷ୍ଠ ପରିଚାଳନା ବର୍ଗ ସ୍ତର-୧କୁ ପଦୋନ୍ନତି ସହିତ ଜଡିତ ।

୩. ଏହି ଆବେଦନ ଗୁଡ଼ିକରେ ଯେଉଁ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିଥାଏ ତାହା ହେଉଛି *ବରିଷ୍ଠତା ତଥା ଯୋଗ୍ୟତା ଧାରରେ* ପଦୋନ୍ନତି ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ନିୟମ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମାନଦଣ୍ଡ ବ୍ୟତୀତ ଏକ ମାନଦଣ୍ଡ ସ୍ଥିର କରିବାକୁ ବ୍ୟାଙ୍କର ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ଏହା ଉନ୍ମୁକ୍ତ କି ।

୪. ଆବେଦନକାରୀ-ବ୍ୟାଙ୍କ ୨୩ ଜୁନ୍, ୨୦୦୪ ତାରିଖରେ *ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ମଧ୍ୟରେ* ମଧ୍ୟମ ପରିଚାଳନାବର୍ଗ ସ୍ତର - ୨ ରେ ସତରଟି ଏବଂ କନିଷ୍ଠ ପରିଚାଳନାବର୍ଗ ସ୍ତର - ୧ ରେ ଆଠଟି ଖାଲି ପଦବୀକୁ ସୂଚିତ କରି ପରିପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ୦୨୪/୨୦୦୪-୦୫ ଜାରି କରିଥିଲେ । ପରିପତ୍ରରେ କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ପଦୋନ୍ନତି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ପଦୋନ୍ନତି ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ପରିଚାଳିତ ହେବ । ମଧ୍ୟମ ପରିଚାଳନାବର୍ଗ ସ୍ତର - ୨ ପଦବୀକୁ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ, ଖାଲି ପଦବୀ ସଂଖ୍ୟାର ଚାରି ଗୁଣ ବିଚାର କ୍ଷେତ୍ର ଥିଲା ଏବଂ କନିଷ୍ଠ ପରିଚାଳନାବର୍ଗ ସ୍ତର - ୧ ପଦବୀକୁ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ, ସମସ୍ତ ଯୋଗ୍ୟ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା ଦେବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

୫. କନିଷ୍ଠ ପରିଚାଳନାବର୍ଗ ସ୍ତର - ୧ ରୁ ମଧ୍ୟମ ପରିଚାଳନାବର୍ଗ ସ୍ତର - ୨ କୁ ପଦୋନ୍ନତି ପରିଚାଳନା କରୁଥିବା ନିୟମାବଳୀ, ଯାହା ବର୍ତ୍ତମାନ ପାଇଁ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ, ତାହାକୁ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଛି:

*୨ (କ) ରୁ (ଗ) XXXXX

(ଘ) ବରିଷ୍ଠତା କିମ୍ବା ଯୋଗ୍ୟତା ଆଧାରରେ ପଦୋନ୍ନତି ଦିଆଯିବ କି ନାହିଁ:

ବରିଷ୍ଠତା ତଥା ଯୋଗ୍ୟତା ଆଧାରରେ ପଦୋନ୍ନତି ଦିଆଯିବ ।

(ଙ) ଯୋଗ୍ୟତା:	XXXXXX
(ଚ) ଚୟନ ପ୍ରଣାଳୀ:	ଲିଖିତ ପରୀକ୍ଷା, ସାକ୍ଷାତକାର ଏବଂ ମୋହରଯୁକ୍ତ/କ୍ଷେତ୍ର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକର ଜଣେ ଅଧିକାରୀ ଭାବରେ ପୂର୍ବ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ବିବୃତି ମୂଲ୍ୟାୟନ ଆଧାରରେ ସମିତି ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାର୍ଥୀ ଚୟନ କରାଯିବ ।
(ଛ) କମିଟିର ଗଠନ:	XXXXXXX
(ଜ) ସର୍ବନିମ୍ନ ଯୋଗ୍ୟତାର ବିଚାର:	XXXXXXX
(ଝ) ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ବିଚାର କରାଯିବାକୁ ଥିବା ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା:	XXXXXXX
(ଞ) ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ଚୟନ ପ୍ରକ୍ରିୟା:	ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଅଙ୍କ ବିଭାଜନ ଅନୁଯାୟୀ ପୂର୍ବ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଲିଖିତ ପରୀକ୍ଷା, ସାକ୍ଷାତକାର ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ମୂଲ୍ୟାୟନ ବିବୃତି ଆଧାରରେ ଚୟନ କରାଯିବ ।
(କ) ଲିଖିତ ପରୀକ୍ଷା:	୬୦ ଅଙ୍କ
(ଖ) ସାକ୍ଷାତକାର:	୨୦ ଅଙ୍କ
(ଗ) କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ମୂଲ୍ୟାୟନ ବିବରଣୀ:	୨୦ ଅଙ୍କ
ମୋଟ ଅଙ୍କ:	୧୦୦ ଅଙ୍କ

(କ) ଲିଖିତ ପରୀକ୍ଷା (୬୦ ଅଙ୍କ)

ପ୍ରାର୍ଥୀମାନଙ୍କୁ ଦୁଇଟି ଭାଗ ଯଥା ଭାଗ (କ) ବ୍ୟାଙ୍କିଙ୍ଗ ଆଇନ ଏବଂ ବ୍ୟାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଣାଳୀ ଏବଂ ଭାଗ (ଖ) ଋଣ ନୀତି, ଋଣ ପରିଚାଳନା ସମେତ ପ୍ରାଥମିକତା କ୍ଷେତ୍ର, ଅର୍ଥନୀତି ଏବଂ ପରିଚାଳନାକୁ ନେଇ ଲିଖିତ ପରୀକ୍ଷା ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

: ୬୦ ଅଙ୍କ ଆବଣ୍ଟିତ ଲିଖିତ ପରୀକ୍ଷା ପୁଣି ନିମ୍ନମତେ ବିଭାଜିତ ହେବ:

ଭାଗ "କ" ୩୦ ଅଙ୍କ

ଭାଗ "ଖ" ୩୦ ଅଙ୍କ

କେବଳ ସେହି ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯିବ ଯେଉଁମାନେ **ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭାଗରେ ସର୍ବନିମ୍ନ ୪୦ ପ୍ରତିଶତ ଅଙ୍କ ହାସଲ କରିବେ ଏବଂ ଏହିପରି** ପ୍ରାର୍ଥୀମାନଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତକାର ପାଇଁ ଡକାଯିବ ।

(ଖ) ସାକ୍ଷାତକାର (୨୦ ଅଙ୍କ):

ସାକ୍ଷାତକାର ପାଇଁ କୌଣସି ସର୍ବନିମ୍ନ ଯୋଗ୍ୟତା ଅଙ୍କ ରହିବ ନାହିଁ ।

(ଗ) କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ମୂଲ୍ୟାୟନ
ବିବୃତି (୨୦ ଅଙ୍କ):
ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ଅଙ୍କ ପ୍ରଦାନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପୂର୍ବ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷର କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ମୂଲ୍ୟାୟନ ବିବୃତି ଉପରେ ବିଚାର କରାଯିବ ।"

କିରାଣୀରୁ କନିଷ୍ଠ ପରିଚାଳନାବର୍ଗ ଶ୍ରେଣୀ - ୧ ସ୍ତରକୁ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ଅଙ୍କ ବିଭାଜନ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଛି:-

"(କ) ଲିଖିତ ପରୀକ୍ଷା	:	୭୦ ଅଙ୍କ
(ଖ) ସାକ୍ଷାତକାର ଅଙ୍କ	:	୨୦ ଅଙ୍କ
(ଗ) କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତା ମୂଲ୍ୟାୟନ ବିବୃତି	:	୧୦ ଅଙ୍କ
ମୋଟ ଅଙ୍କ	:	୧୦୦ ଅଙ୍କ "

ଲିଖିତ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଆବଣ୍ଟିତ ୭୦ ଅଙ୍କକୁ ପୁଣି ନିମ୍ନମତେ ବିଭାଜନ କରାଯାଇଛି:

"ଇଂରାଜୀ	:	୩୫ ଅଙ୍କ
ବ୍ୟାଙ୍କ ଆଇନ ଅଭ୍ୟାସ	:	୩୫ ଅଙ୍କ
ମୋଟ ଅଙ୍କ	:	୭୦"

୬. ଯୋଗ୍ୟତା ହାସଲ କରିବାକୁ ଜଣେ ପ୍ରାର୍ଥୀ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଇଂରାଜୀ ଏବଂ ବ୍ୟାଙ୍କିଙ୍ଗ ଆଇନ ଅଭ୍ୟାସରେ ସର୍ବନିମ୍ନ ୪୦ ପ୍ରତିଶତ ଅଙ୍କ ହାସଲ କରିବେ ।

୭. ଆବେଦନକାରୀ - ବ୍ୟାଙ୍କ ଲିଖିତ ପରୀକ୍ଷାରେ ୪୦ ପ୍ରତିଶତ ଯୋଗ୍ୟତା ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ ଅଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକତା ସହିତ ଲିଖିତ ପରୀକ୍ଷା, କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତା ମୂଲ୍ୟାୟନ ବିବୃତି ଏବଂ ସାକ୍ଷାତକାରକୁ ନେଇ ସର୍ବମୋଟ ଅଙ୍କ ଉପରେ ସାଧାରଣ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ପାଇଁ ୬୦ ପ୍ରତିଶତ ଏବଂ ଏସସି/ଏସଟି ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ପାଇଁ ୫୫ ପ୍ରତିଶତ ଯୋଗ୍ୟତା ଅଙ୍କ ପୁନଶ୍ଚ ସ୍ଥିର କରିଥିଲେ ।

୮. ସର୍ବମୋଟ ୬୦ ପ୍ରତିଶତ କିମ୍ବା ତା 'ଠାରୁ ଅଧିକ ନମ୍ବର ପାଇଥିବା ସମସ୍ତ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ନାମ ସେମାନଙ୍କ ବରିଷ୍ଠତା ଅନୁଯାୟୀ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ତାଲିକାରେ ରଖାଯାଇଥିଲା । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ମୋଟ ୬୦ପ୍ରତିଶତରୁ ଅଧିକ ଅଙ୍କ ପାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ନିର୍ବିଶେଷରେ ସମସ୍ତ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ବରିଷ୍ଠତା ଅନୁସାରେ ପଦୋନ୍ନତି ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

୯. ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆବେଦନରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ, ଯେଉଁମାନେ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ, ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଠାରେ ରିଟ୍ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରି ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଥିବା ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ଚୟନ ତାଲିକାକୁ ଆହ୍ୱାନ କରିଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ପି.(ଦେୱାନୀ) ସଂଖ୍ୟା ୧୪୩୫୯/୨୦୦୩ (ଦେୱାନୀ ଆବେଦନକୁ ଉତ୍ପନ୍ନ କରି, ଏସ୍ଏଲପି(ଦେୱାନୀ) ସଂଖ୍ୟା ୧୯୨୯୨/ ୨୦୦୮ ରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ) କୁ ପ୍ରମୁଖ ମାମଲା ଭାବରେ ଶୁଣାଣୀ କରିଥିଲେ । ମୋଟାମୋଟି ଭାବେ ୬୦ ପ୍ରତିଶତ ଅଙ୍କର ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ ବିନ୍ଦୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପଦୋନ୍ନତି ନୀତି ଏବଂ କ୍ଷେତ୍ର ପରିଚାଳନା ନିୟମର ଉଲ୍ଲଂଘନ କରୁଥିଲା ବୋଲି କହି ରିଟ୍ ଆବେଦନକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ତଦନୁସାରେ, ଏହା ରିଟ୍ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ନୂତନ ଚୟନ କରିବାକୁ

ଆବେଦନକାରୀ-ବ୍ୟାଙ୍କକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । (ଅନ୍ୟ ଆବେଦନଗୁଡିକୁ ଉତ୍ପନ୍ନ କରୁଥିବା ଅନ୍ୟ ରିଟ୍ ଅବେଦନଗୁଡିକ ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ପି. (ଦେୱାନୀ) ସଂଖ୍ୟା ୧୪୩୫୯/୨୦୦୪ ରେ ପାରିତ ରାୟ ଅନୁସରଣ କରି ଫଇସଲା କରାଯାଇଥିଲା) ।

୧୦. ମୋଟାମୋଟି ଭାବେ ସର୍ବନିମ୍ନ ଯୋଗ୍ୟତା ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ ଅଙ୍କର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ବରିଷ୍ଠତା-ତଥା-ଯୋଗ୍ୟତା ଆଧାରରେ ପଦୋନ୍ନତିର ଉଲ୍ଲଂଘନ ବୋଲି ବିଚାର କରି, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ *କେରଳ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଏନ୍.ଏମ୍.ଥୋମାସ୍*[1] , *ଭଗବାନଦାସ ତିୱାରୀ ବନାମ ଦେୱାସ୍ ଶାଜାପୁର କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ଗ୍ରାମୀଣ ବ୍ୟାଙ୍କ*[2], *ଏବଂ ବି.ଭି.ଶିବାୟା ବନାମ କେ.ଆଡାଙ୍କି ବାବୁ*[3] ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ ।

୧୧. *ରାଜେନ୍ଦ୍ର କୁମାର ଶ୍ରୀବାସ୍ତବ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* ବନାମ *ସଂଯୁକ୍ତ କ୍ଷେତ୍ରିୟ ଗ୍ରାମୀଣ ବ୍ୟାଙ୍କ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ*[4] ମାମଲାରେ ଏକ ସଦ୍ୟତମ ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ବରିଷ୍ଠତା ତଥା ଯୋଗ୍ୟତା ଆଧାରରେ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ସର୍ବନିମ୍ନ ଯୋଗ୍ୟତା ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ ଅଙ୍କ ଭାବରେ ଏକ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରତିଶତ ସ୍ଥିର କରିବାର ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ପୁନଃଲୋକନ କରିଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ତିନୋଟି ନିଷ୍ପତ୍ତି (ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ) ଯଥା, *ଭଗବାନଦାସ ତିୱାରୀ (ଉପରୋକ୍ତ),ବି. ଭି. ଶିବାୟାଃ* (ଉପରୋକ୍ତ) *ଏବଂ ଏନ୍.ଏମ୍.ଥୋମାସ୍* (ଉପରୋକ୍ତ) କୁ ଏହା ଯାଞ୍ଚ କରିଥିଲେ ।

୧୨. *ରାଜେନ୍ଦ୍ର କୁମାର ଶ୍ରୀବାସ୍ତବ* ମାମଲାରେ, ନ୍ୟାୟାଳୟ ବିଚାର ପାଇଁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଦୁଇଟି ପ୍ରଶ୍ନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ:

> "୮. ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିବା ତର୍କ ଉପରେ, ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଦୁଇଟି ପ୍ରଶ୍ନ ଆମ ବିଚାର ପାଇଁ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥାଏ:

---

[1] (୧୯୭୬) ୨ ଏସସିସି ୩୧୦

[2] (୨୦୦୬) ୧୨ ଏସସିସି ୫୭୪

[3] (୧୯୯୮) ୬ ଏସସିସି ୭୨୦

[4] (୨୦୧୦) ୧ ଏସସିସି ୩୩୫

(*i*) ଅତୀତର ପ୍ରଦର୍ଶନ ଏବଂ ସାକ୍ଷାତକାରର ମୂଲ୍ୟାୟନ ପାଇଁ ସର୍ବନିମ୍ନ ଯୋଗ୍ୟତା ଅଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରାଯାଇପାରିବ କି, ଯେଉଁଠାରେ ବରିଷ୍ଠତା ତଥା ଯୋଗ୍ୟତା ନୀତି ଉପରେ ପଦୋନ୍ନତି କରାଯିବ?

(*ii*) ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତା ବ୍ୟାଙ୍କ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ସର୍ବନିମ୍ନ ଯୋଗ୍ୟତା ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ ଅଙ୍କ (ସର୍ବନିମ୍ନ ଯୋଗ୍ୟତା) ଭାବରେ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରତିଶତ (୭୮ ପ୍ରତିଶତ) ସ୍ଥିର କରି ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଥିଲେ କି?

୧୩. ସକାରାତ୍ମକ ଭାବରେ ଉଭୟ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେଇ, ନ୍ୟାୟାଳୟ ପୂର୍ବ ନିଷ୍ପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକର ବିଶ୍ଳେଷଣ ଉପରେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ରାୟ ଦେଇଥିଲେ ଯେ:

"**୧୩.** ତେଣୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ, ଏହା ଏକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଯେଉଁଥିରେ ପରିପୋଷକ ପଦବୀରେ ସର୍ବନିମ୍ନ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଯୋଗ୍ୟତା ଥିବା ଯୋଗ୍ୟ ପ୍ରାର୍ଥୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଥମେ ଚିହ୍ନଟ କରାଯାଏ ଏବଂ ତା'ପରେ, ସର୍ବନିମ୍ନ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଯୋଗ୍ୟତା ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ବରିଷ୍ଠତା ଅନୁଯାୟୀ ପଦୋନ୍ନତି କଡାକଡି ଭାବରେ କରାଯାଏ ଏବଂ "ବରିଷ୍ଠତା-ତଥା-ଯୋଗ୍ୟତା" ନୀତି ଅନୁପାଳନ ପୂର୍ବକ ମାନ୍ୟତା ଦିଆଯାଏ ଏବଂ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ । ଯାହା ବରିଷ୍ଠତା ତଥା ଯୋଗ୍ୟତାର ନିୟମକୁ କ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ କରିବ ତାହା ହେଉଛି ଏକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଯେଉଁଥିରେ ସର୍ବନିମ୍ନ ଆବଶ୍ୟକ ଯୋଗ୍ୟତାର ଆକଳନ କରିବା ପରେ, ସର୍ବନିମ୍ନ ଆବଶ୍ୟକ ଯୋଗ୍ୟତା ଥିବା ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଯୋଗ୍ୟତା ଆଧାରରେ (ବରିଷ୍ଠତା ପରିବର୍ତ୍ତେ) ପଦୋନ୍ନତି ଦିଆଯାଏ । ଯଦି ସର୍ବନିମ୍ନ ଆବଶ୍ୟକ ଯୋଗ୍ୟତାର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ପାଇଁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ମାନଦଣ୍ଡ ଯଥାର୍ଥ ଏବଂ ଅଯୌକ୍ତିକ ନୁହେଁ, ତେବେ ଏହା ବରିଷ୍ଠତା ତଥା ଯୋଗ୍ୟତାର ନୀତି ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆହ୍ୱାନ ପାଇଁ ଖୋଲା ନାହିଁ । ତଦନୁସାରେ ଆମେ ବିଚାର କରୁଛୁ ଯେ ଉଚ୍ଚତର ପଦବୀରେ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ସର୍ବନିମ୍ନ ଯୋଗ୍ୟତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ ସର୍ବନିମ୍ନ ଯୋଗ୍ୟତା ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ ଅଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା, ବରିଷ୍ଠତା ତଥା ଯୋଗ୍ୟତା ଦ୍ୱାରା ପଦୋନ୍ନତି ଧାରଣାକୁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରୁନାହିଁ ।

୧୪. ପରବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ସର୍ବନିମ୍ନ ଯୋଗ୍ୟତା ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ ଅଙ୍କ (ଅର୍ଥାତ୍ ସର୍ବନିମ୍ନ ଆବଶ୍ୟକ ଯୋଗ୍ୟତା) ଭାବରେ ୭୮ ପ୍ରତିଶତ ସ୍ଥିର କରିବା ଅଯୌକ୍ତିକ ଏବଂ ମନମୁଖୀ କି ? ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିୟମାବଳୀ ପ୍ରଦାନ କରେ ଯେ ଚୟନ ପଦ୍ଧତି ସାକ୍ଷାତକାର ଏବଂ ଅଧିକାରୀ ସ୍ତର I ଭାବରେ ପୂର୍ବ ତିନି ବର୍ଷ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତା ବିବୃତିର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଦ୍ୱାରା ହୋଇଥାଏ । ସ୍ତର I ରେ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ବରିଷ୍ଠତା ତାଲିକା ତା ୦୪.୧୨.୧୯୯୬ ରିଖରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା । ଏହାପରେ, କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତା ବିବୃତିର ମୂଲ୍ୟାୟନ ପାଇଁ ୬୦ ଅଙ୍କ (ବର୍ଷକୁ ୨୦ ଅଙ୍କ ହାରରେ) ଧାର୍ଯ୍ୟ କରି ପଦୋନ୍ନତି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ସାକ୍ଷାତକାର ପାଇଁ ୪୦ ଅଙ୍କ ଆବଣ୍ଟନ କରାଯାଇଥିଲା । ୭୮ ପ୍ରତିଶତ ସର୍ବନିମ୍ନ ଯୋଗ୍ୟତା ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ ଅଙ୍କ ଥିବା ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ବରିଷ୍ଠତା ଆଧାରରେ ପଦୋନ୍ନତି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଯେଉଁ ପଦବୀରେ ପଦୋନ୍ନତି କରାଯିବ ତାହାର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି, ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ସର୍ବନିମ୍ନ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଯୋଗ୍ୟତା କଣ ହେବା ଉଚିତ, ତାହା ପରିଚାଳନା ଦ୍ୱାରା ନିଷ୍ପତ୍ତି

ନିଆଯାଏ । ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କ ପାଖରେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ବିଭିନ୍ନ ବର୍ଗର ପଦବୀ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ସର୍ବନିମ୍ନ ଯୋଗ୍ୟତା ସ୍ଥିର କରିବାର ଅଧିକାର ରହିଛି । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ନିମ୍ନ ସ୍ତରରେ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ, ଏହା କମ୍ ସର୍ବନିମ୍ନ ଯୋଗ୍ୟତା ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ ଅଙ୍କ ସ୍ଥିର କରିପାରେ ଏବଂ ଉଚ୍ଚତର ପଦବୀ ପାଇଁ ତୁଳନାତ୍ମକ ଭାବରେ ଅଧିକ ସର୍ବନିମ୍ନ ଯୋଗ୍ୟତା ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ ଅଙ୍କ ସ୍ଥିର କରିପାରେ ।"

୧୪. ତେଣୁ, *ରାଜେନ୍ଦ୍ର କୁମାର ଶ୍ରୀବାସ୍ତବ* ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତି ସ୍ପଷ୍ଟ ବିପରୀତ ବୋଲି ପ୍ରତୀୟମାନ ହେଉଛି ।

୧୫. ତଦନୁସାରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରିଦିଆଯାଇଛି । ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ରିଟ୍ ଆବେଦନଗୁଡିକ ଖାରଜ ହୋଇଛି । ଆବେଦନକାରୀ-ବ୍ୟାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଚୟନ ତାଲିକା ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଛି । ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି, କିନ୍ତୁ ଖର୍ଚ୍ଚ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ନାହିଁ ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

Translated by
Tapaswini Biswal
High Court of Orissa